

abbatissæ. Exstant anni hujus, et annorum 938, 930 et 953 diplomata, ex quibus constat Arthaldum fuisse tunc summum regni cancellarium. Anno 952, reddidit Remigianis monachis abbatiam quamdam nomine Coslam in Vosago positam. Eodem anno clericis sæcularibus apud sanctum Basolum monachos substituit; iisdemque Rhemigianis dedisse fertur abbatiam sancti Timothei, quæ ad hoc usque tempus Rhemensium archiepiscoporum fuerat; sed hæc concessio Adalberoni potius referri debet; qua de re lege Bollandianos Aug., tom. IV. pag. 576. Anno 953 synodum coegit quinque episcoporum apud sanctum Theodericum in Agro Rhemensi. Anno 954, prid. Id. Novembr., Lotharium regem Francorum consecravit in basilica sancti Remigii. Anno 958, Castrum Coudiacum creptum Ecclesiæ suæ a Theobaldo Carnotensi comite expugnavit. Demum anno 961, prid.

A Kal. Octobr., morbo correptus mortalitatem explevit, sepultusque est ad pedes sancti Remigii.

Tunc adnitentibus Hugone comite aliisque Herberti liberis et episcopis quibusdam, ut Hugoni vacua jam sedes Rhemensis redderetur, Gerberga regina, et Bruno ejus frater, impedimenta objecerunt, quamvis Lotharius rex restitutioni Hugonis faveret; et in synodo ad Matronam in diocesi Meldensi, coram præsulibus qui eo convenerant res discussa est, anno 962; sed nihil sibi de Hugonis causa inconsulto summo pontifice statuendum censuere, præsertim Rorico Laudunensis et Gibuinus Catalaunensis, cum a pluribus episcopis excommunicatus communioni ecclesiasticæ redintegrari non posset. Post allatum autem Roma responsum, rejecto Hugone, alius antistes ordinatur. De scriptis Arthaldi lege *Historiam Litterariam Franciæ*, tom. VI, pag. 297.

ARTHALDI

RHEMENSIS ARCHIEPISCOPI

EPISTOLA

AD SYNODUM APUD INGELHEIM CONGREGATAM.

(*Actes de la province ecclésiastique de Reims, I, 614.*)

Sanctæ Romanæ et apostolicæ sedis vicario domno MARINO, universæque sanctæ synodo apud Engelheim congregata, ARTHALDUS, divina propitiante clementia, Rhemorum archiepiscopus.

Domnus Agapitus papa litteras nobis et cæteris coepiscopis nostræ dioceseos direxit, in quibus præcepit ut ab hoc sanctitatis vestræ consilium convenire studeremus, ita instructi de omnibus, ut rei veritas de miseriis nostræ sedis, quas patimur, coram sanctitate vestra manifesta fieri posset. Quocirca propalare prudentiæ vestræ commodum duximus, qualiter res exordium cœperit litis hujus, quæ adhuc inter me et Hugonem miserrime ventilatur. Defuncto siquidem Heriveo archiepiscopo, Seulfum, qui archidiaconatus urbis nostræ tunc officio fungebatur, ad præsulatum ejusdem sedis eligimus. Qui pontifex ordinatus, assumens ælum contra próximos prædecessoris sui, cum eos per semet a loco depellere non valeret, concilio inito cum quibusdam laicis, scilicet consiliariis suis, amicitiam quæsivit Heriberti comitis, quam dato jurejurando per eosdem consiliarios obtinuit, eo tenore ut post obitum ipsius ad electionem pontificis milites ecclesiæ nullatenus aspirarent sine consilio ipsius Heriberti: idem vero comes fratrem Herivei præsulis, et nepotes ipsius, a participatione rerum Rhemensis episcopii separaret, quibus patris, insimulati sunt iidem propinqui Herivei præsulis a consiliaris Seulfi episcopi infidelitate ipsius senioris sui, accercoitoque Heriberto comite cum

B pluribus suis, jubentur ad rationem reddendam coram ipsis venire. Et quia contra eos, a quibus accusati fuerant, singulari congregari certamine noluerunt, sublatis ab eis rebus quas ex episcopo possidebant, comprehensi sunt, atque deducti per Heribertum comitem ad Robertum regem, a quo etiam sub custodia sunt detenti usque ad mortem ipsius Roberti. Tertio demum sui episcopatus anno Seulfus episcopus, ut plures asserrunt, ab Heriberti familiaribus veneno potatus defungitur. Mox itaque comes Heribertus urbem Rhensem adiit, et ecclesiæ milites, clericorum quoque quosdam, de rectoris electione ad suum consilium, ceu juratum fuerat, intendere fecit. Cum quibus ad Rodulfum regem pergens in Burgundiam, obtinuit ab eo ut sibi committeretur idem episcopium, eo tenore, ut tam clericis quam laicis debitum honorem concederet et conservaret, nec injustitiam alicui faceret; sed ipsum episcopium æquo jure gubernaret, donec talem clericum eidem regi præsentaret, qui ad episcopale ministerium exsequendum rite ordinari, valeret. Qui comes ad eandem urbem regressus, res episcopii, prout sibi placuit, fautoribus suis divisit, cæteris abstulit, et absque ullo judicio vel lege, quos voluit rebus exspoliavit, vel ab urbe propulit. Odalricum denique Aquensem episcopum in eadem urbe suscipiens, episcopale inibi ministerium celebrare præcepit. Sicque annos sex, et eo amplius, idem episcopium suo dominio vindicavit, pro libitu proprio illud